

Otázka: Roztroušená skleróza

Předmět: Biologie

Přidal(a): Jakub Nikl

Roztroušená skleróza je autoimunitní onemocnění, v jejímž průběhu dochází k narušení struktury a funkce bílé a šedé mozkové hmoty. V počátečním stádiu onemocnění jsou v popředí změny zánětlivé, později se objevují spíše změny neurodegenerativní. Postupně tak dochází k trvalému poškození nervové tkáně a nevratnému nárůstu neurologického postižení v řadě funkčních systémů. Ataky nemoci mohou přijít kdykoliv a mohou postihnout jakoukoliv oblast CNS. Klinický obraz nemoci je tak velmi rozmanitý.

Příčiny vzniku této choroby nejsou dosud úplně známy. Obecně je však známo, že většinou jde o zánět v centrálním nervovém systému. Ten je spuštěn různými faktory, mezi ně patří např.:

- Imunitní systém
- Genetika
- Hormony
- Faktory vnějšího prostředí

Mezi faktory vnějšího prostředí patří např. :

- Stres – Běžná součást našeho života, i přesto se ho vzájemně našeho zdraví musíme snažit minimalizovat. K tomu nám může posloužit meditace, jóga nebo i návštěva psychologa.
- Únava – Je zapříčiněná nedostatkem spánku. Jako prevence proti vzniku R.S. je vhodné zařadit kvalitní odpočinek mezi své hlavní priority. Kvalitní spánek – cca. sedm až osm hodin.
- Teplo a příliš vysoké teploty – Ty mohou vyvolat nové ataky R.S. Je tedy radno vyhýbat se saunám, horkým sprchám a koupelím. Je také doporučeno vyhýbat se dlouhému pobytu na přímém slunci. V obou případech je totiž možné riziko přehřátí organismu, což by mělo fatální následky.
- Infekce – Ta zapříčiňuje až třetinu vzplanutí RS. Je tedy dobré dodržovat všechna hygienická opatření, jako je např. mytí rukou, dodržování chráněného pohlavního styku atd.
- Zdravější stravování – Jde o velmi spolehlivou prevenci :-). Doporučuje se zvýšit příjem potravin, které jsou bohaté na omega-3 mastné kyseliny. Pomáhají totiž bojovat proti zánětu.
- Léky – Užívání léků předepsaných neurologem je taky nutnost. Pokud dojde k jejich vysazení, zvedá se riziko opětovného vzplanutí. Nebezpečí ale na druhou stranu představuje i užívání velkého množství léků.
- Kouření – Kouření je také jeden z hlavních rizikových faktorů vzplanutí RS. Je tedy určitě lepší přestat.

U lidí s roztroušenou sklerózou je zapříčiněno to, že buňky imunitního systému (lymfocyty) rozpoznávají molekuly přítomné ve vlastních tkáních jako cizí a tedy proti nim zahajují útok. Jejich vlastní imunitní systém, který má normálně bojovat proti infekcím a škodlivým vlivům, jakýmsi nedopatřením považuje za cizorodou látku myelin, což je bílá substance, která obaluje nervová vlákna přenášející signály z mozku přes míchu do celého těla. Izoluje je, čímž stoupá rychlost přenosu elektrických signálů. Takto napadený myelin se tak v různém rozsahu na četných místech mozku a míchy rozpadá.

Tato nemoc je nemilosrdná v tom, že postihuje především mladé muže a ženy v

produktivním věku, tedy mezi 20–30 rokem života. Častěji jsou postiženy ženy a to dokonce 2–3x častěji. Nemoc dokáže zkrátit lidský život až o deset let.

Mezi hlavní projevy roztroušené sklerózy patří např:

- únava
- horší ovladatelnost těla
- zhoršení zraku
- zhoršení citlivosti na kůži trupu a končetin
- závratě, třes
- inkontinence (únik moči)
- brnění, mravenčení
- potíže s mluvou
- vidění dvojmo
- při předklonu hlavy pocit elektrických výbojů na páteři
- zhoršení soustředění a paměti

Průběh nemoci je velice individuální, někoho upoutá na invalidní vozík, jiný má jen mírné příznaky. Pro diagnózu této nemoci se využívá magnetická rezonance, někdy může být doplněna lumbální punkcí (odběr mozkomíšního moku).

Léčba této nemoci není momentálně vyléčitelná, ale pracuje se na tom. Zmírňují se pouze její příznaky, aby se zkvalitnil život nemocného. Používají se různé kortikoidy, imunosupresiva (látky potlačující imunitu), vitamíny, bylinky atd. V současnosti jsou slibnou léčbou interferony, což jsou vlastně proteiny nespecifické imunity, které působí v protivirové obraně. Aktivní a pozitivní postoj je při léčbě R.S. nutností. Hlavně to vše nevzdat a cvičit, hýbat se a sportovat :-). Včasná diagnóza a správný přístup nemocného může být totiž klíčový, jako u většiny chorob a nemoc v takovém případě nemusí tak radikálně zasahovat do běžného života. S roztroušenou sklerózou se dá žít i pracovat.

Mezi známé osobnosti, které mají roztroušenou sklerózu patří například americká herečka Selma Blair, naše česká herečka Regina Rázlová, politik Pavel Bělobrádek, zpěvačka Tina, Jack Osbourne, otec známé komičky Amy Schumer Gordon, písničkářka Tamia Hill nebo spisovatelka Joan Didion.

Vlastní postřeh

- Známa touto nemocí trpí také, ale nijak ji neomezuje. Je léčena právě již zmíněnými interferony. Dokud jsem se nedozvěděl, že touto nemocí trpí, nikdy bych si to ani nepomyslel :-). Pracuje a žije plnohodnotný život ☐

Zdroje

- <https://www.nadacejakubavoracka.cz/page/default/7/roztrousena-skleroza-mozkomisni>
- <https://mamci.cz/roztrousena-skleroza/>
- <https://www.ulekare.cz/clanek/co-muze-vyvolat-vzplanuti-roztrousene-sklerozy-366526>
- <https://www.kafe.cz/celebrity/selma-blair-s-roztrousenou-sklerozou-bojuje-vsemi-prostr-edky-ma-i-choditko-20190619.html>